ଶିବ ଶଙ୍କର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7537-7541/2009)

ନଭେମ୍ବର 12, 2009

[ତରୁଣ ଚାଟ୍ଟାର୍ଜୀ ଏବଂ ଡକ୍ଟର ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ - ବରିଷ୍ଠତା - ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା - ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (ଜେନେରାଲ) ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଏବଂ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (କ୍ଷିପ୍ରଲିଖକ) ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ - ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ଉପରେ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଙ୍କ ଆପତ୍ତି - ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖ ଠାରୁ 8-9 ବର୍ଷ ପରେ କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି - ଏକ ସମାନ ମାମଲାରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଏକ ରାୟ ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି - ନିର୍ଭରଶୀଳ ରାୟ ସରକାରୀ ବିଭାଗର ଚିଠି ଆଧାରରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ - ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ - ଆବେଦନ ଉପରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା : ବିଳମ୍ବ/ଗଫଲତି ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ - ଉକ୍ତ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଭୁଲ୍ ଧାରଣା ଥିଲା - ଏହି ରାୟକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରାୟ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ - ଉକ୍ତ ମାମଲା ବିଳମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା - ନିୟମାବଳୀ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିପାରିନଥାନ୍ତେ – ଚିଠିକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ତେଣୁ ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ବିଳମ୍ବ/ଗଫଲତି - ବରିଷ୍ଠତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ - ଆପତ୍ତିର ପୋଷଣୀୟତା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା : ବରିଷ୍ଠତାକୁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ - ଏଭଳି ସମୟ ସୀମାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି - ସାର୍ବଜନିକ ଆଇନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁରୁଣା ଦାବିର ଉତ୍ଥାପନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ଅଧିକାର ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ।

ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା - ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ବ୍ୟାଖ୍ୟା - ଏହାର ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା - ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ - ସେଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ, ଯଦି ନିୟମାବଳୀର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ ନାହିଁ - ତେବେ, ବିଧାନର ଭୁଲ ସଂରଚନାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ।

ସିଦ୍ଧାନ୍ତ/ନୀତି - 'ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା' ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ - ଏହାର ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟତା ।

ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (ଜେନେରାଲ୍) [ଏସ୍.ଆଇ. (g)] ଏବଂ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (ଷ୍ଟେନୋଗ୍ରାଫର୍) [ଏସ୍.ଆଇ. (St)] କ୍ୟାଡର୍ ମଧ୍ୟରେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା **ଜଡ଼ିତ ଏକ ମାମଲା** *(ପରଶୁରାମଙ୍କ ମାମଲା)* **ରେ,**

ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସଫଳତା ପରେ ସାଧାରଣ ବିଭାଗରେ ପ୍ରବେଶ ପରେ ଏସ୍.ଆଇ. (St)ଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରାଯିବାକୁ ଥିବା ରାଜ୍ୟର ଗୃହ ବିଭାଗ ଏବଂ ଆଇନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଚିଠିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀ-ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଦୁଇ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ବିଚାର କରିବାକୁ, ବିଭାଗକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନକାରୀ-ଏସ୍.ଆଇ. (g) ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ପରଶୁରାମଙ୍କ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଂଶିକ ଭାବେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦେବା ମାମଲାର ପୁନର୍ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦି ଏଏସ୍.ଆଇ. (St) ଙ୍କ ଠାରୁ ତଳ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ (ଯଦି ସେମାନେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରନ୍ତି) । ତେବେ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ.ଆଇ. (St) ଏବଂ ଏସ.ଆଇ. (g) ଙ୍କ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଗୃହ ବିଭାଗ ଏବଂ ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଚିଠି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ମତାମତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ; ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ବୈଧାନିକ ନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହିପରି ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ପ୍ରୟୋଗକୁ ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବାଧା ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଙ୍କୁ ଆହୁରି ଦୁଇଟି ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା ; ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନ ନେଇ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି, ନ୍ୟାୟଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :

1.1. ବରିଷ୍ଠତା ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ହେଉଛି ଦୁଇଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଧାରଣା । କୌଣସି ବୈଧାନିକ ନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦୁଇଟି ବିଭାଗର ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କେବେ ଜାରି କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଜାରି

କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିଭାଗର ମତ ହୋଇଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

1.2. ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏବଂ ଗୃହ ବିଭାଗର ମତକୁ ବୈଧାନିକ ନିୟମାବଳୀ/କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ରାୟ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ତୁଲ୍ୟ ନୁହେଁ । ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କେବଳ ମତାମତକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସନ୍ତ ରାମ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ AIR 1967 SC 1910; *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏଚ.ଆର. ପାଟଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1984 SC 1587, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

2.1. ଥରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଲେ, ଏହା ପ୍ରତି କୌଣସି ଆପତ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ବରିଷ୍ଠତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ 3-4 ବର୍ଷ ହେଉଛି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ଏବଂ ଯଦି କେହି ଏହି ଅବଧି ପରେ ବରିଷ୍ଠତା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉଠାନ୍ତି, ତେବେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ପ୍ରଦାନ କରି ତାଙ୍କୁ ବିଚାର ମଞ୍ଚ ନିକଟକୁ ଯିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

2.2. ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପରେ ବିବାଦ ଉଠାଇବାକୁ କିମ୍ବା ଆଦେଶର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ନିରପେକ୍ଷବାଦୀଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କୌଣସି ପକ୍ଷ ଏହି ପ୍ରତିକାରକୁ ଅଧିକାରର ବିଷୟ ଭାବରେ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ପ୍ରତିକାର ମନା କରିବାର ଏକ ଆଧାର ହେଉଛି ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ପାଇଁ ଦୋଷୀ । ସାର୍ବଜନିକ ଆଇନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁରୁଣା ଦାବିଗୁଡିକର ଉତ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଯେଉଁଠାରେ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ ।

2.3. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ପରଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଖାରଜ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା, କାରଣ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବା ପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ତିନୋଟି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ଘରୋଇ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହି ମାମଲା ଲଢ଼ିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିନାହାଁନ୍ତି କାରଣ ଅବସର ବୟସ ହେବା ମାତ୍ରେ ଉଭୟ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ଉକ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ କେହି ଆପତ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରୂପ ନେଇଛି କିନ୍ତୁ ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରାୟ ଭାବରେ ରହିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଉକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ କେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇପାରିବେ କି ନାହିଁ ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ନଥିରେ କିଛି ନାହିଁ ।

2.4. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଜଣେ ଏସ୍.ଆଇ. (ପୁ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଓ.ଏ. ରେ ପର୍ଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲା ଭଳି ସମାନ ତଥ୍ୟ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିଜେ

ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 1999 ରେ ମିଳିତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ 8-9 ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିନାହାଁନ୍ତି, ତଥାପି, ଏହା ମୂଳ କାରଣକୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଏପରି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେବାରେ ବିଳମ୍ବ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

2.5. ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 203/2001 ରେ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1993 ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦାବି କରିଛନ୍ତି । ଜୁନ୍ 1997 ରେ ପ୍ରସାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକାରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ତେବେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହାକୁ କିପରି ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ 1999 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପଦକ୍ରମ ତାଲିକାକୁ 2001 ରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନାହିଁ । ଯଦି ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି ହେବାର 3 ରୁ 4 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯିବାର ଅଛି, ତେବେ ମାମଲାର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ପ୍ରବେଶ ନକରି OA ସଂଖ୍ୟା 203/2001 ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

2.6. ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 203/2001 ରେ ପାରିତ ରାୟରୁ ଆସିଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ କେବଳ ଆଦେଶର ଶେଷ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି, ଯଥା, "ଯଦି ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ଜଣେ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ତାଙ୍କଠାରୁ ନିମ୍ନତମ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର କରାଯାଇନଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡେ, ତେବେ ତାଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ତାଙ୍କ କନିଷ୍ଠଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ତାରିଖ ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ, ଯଦି ସେ ତାଙ୍କ କନିଷ୍ଠଙ୍କ ବିଚାର ସମୟରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରିଥିଲେ ।"

2.7. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଥିଲା ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏବଂ ସ୍.ଆଇ. (g) ର ମିଳିତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବରିଷ୍ଠତାର ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ, ବରଂ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମିଳିତ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆର୍. ପ୍ରଭା ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ AIR 1988 SC 902; *ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶଙ୍କର ଦେଓଧର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1974 SC 259; *ଆର୍.ଏସ୍. ମକାଶୀ ବନାମ ଆଇ.ଏମ୍. ମେନନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1982 SC 101; *କେ.ଆର. ମୁଦଗଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆର.ପି. ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1986 SC 2086; *ବି.ଏସ୍. ବାଜୱା ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1999 SC 1510; *ଦୟାରାମ ଆସାନନ୍ଦ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1984 SC 850; *ପି.ଏସ୍. ସଦାଶିବସ୍ୱାମୀ ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ* AIR 1975 SC 2271; *ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଦାମା ଦେବୀ ବନାମ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*

(1983) 2 SCC 1; *ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାଜ ବାହାଦୁର ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* **(1998) 8 SCC 685;** *ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ କାଚ ଉଦ୍ୟୋଗ ବନାମ ଯଶୱନ୍ତ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2003) 1 SCC 335;** *ଦିନକର ଆନ୍ନା ପାଟିଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ* **AIR 1999 SC 152;** *କେ.ଏ. ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2001) 6 SCC 292;** *ଆପ୍ଲୁଟନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଉପରାଜ୍ୟପାଳ, ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1974 SC 2077;** *ମହୀଶୂର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭି.କେ. କଙ୍ଗନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1975 SC 2190;** *ପୌର ପରିଷଦ, ଅହମ୍ମଦନଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଶାହ ହାଇଦର ବେଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 2000 SC 671;** *ଇନ୍ଦର ଜିତ ଗୁପ୍ତା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2001) 6 SCC 637;** *ଶିବ ଦାସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 2007 SC 1330;** *ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଚାଳକ, ଏ. ପି. ଏସଆରଟିସି ବନାମ ଏନ୍. ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2008) 1 SCC 210;** *ସହର ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ ବନାମ ଦୋସୁ ଆର୍ଦେଶିର ଭିୱାଣ୍ଡିୱାଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2009) 1 SCC 168, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

ତିଲୋକଚାନ୍ଦ ମୋତିଚାନ୍ଦ ବନାମ ଏଚ.ବି. ମୁନ୍ସି **AIR 1970 SC 898;** *ଆର୍.ଏନ୍. ବୋଷ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1970 SC 470;** *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାଇଲାଲ ଭାଇ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି,* **AIR 1964 SC 1006;** *ମାଲ୍କମ୍ ଲରେନ୍ସ ସେସିଲ୍ ଡି'ସୁଜା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1975 SC 1269, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

3.1. ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନିୟମ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ନିୟମର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ତେବେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ଯେଉଁମାନେ ବିଧାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧାନର ଭୁଲ ସଂରଚନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଧ ହୋଇନପାରନ୍ତି ।

3.2. ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଅସ୍ୱୀକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ତଥା ଗୃହ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କ ମତାମତ ପାଇବା ପରେ, ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ନିମ୍ନ ସ୍ତରର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ 'ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା' ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ।

କେ.ପି. ଭାର୍ଗିସ ବନାମ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ, ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ **AIR 1981 SC 1922;** *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବମ୍ବେ-1 ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମେସର୍ସ ପାର୍ଲେ ଏକ୍ସପୋର୍ଟ (P) ଲିମିଟେଡ୍* **AIR 1989 SC 644;** *ଭାରତୀୟ ଧାତୁ ଏବଂ ଲୌହମିଶ୍ର ଧାତୁ ଲିମିଟେଡ୍, କଟକ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର* **AIR 1991 SC 1028;** *ଏନ୍. ସୁରେଶ ନାଥନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1992 SC 564;** *ଏମ୍.ବି. ଯୋଶୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସତୀଶ କୁମାର ପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **AIR 1993 SC 267;** *ଦେଶବନ୍ଧୁ ଗୁପ୍ତା ଆଣ୍ଡ କୋ. ଏବଂ*

ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ଷ୍ଟକ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଆସୋସିଏସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍. AIR 1979 SC 1049; *ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମୋହି ବ୍ୟାପାରୀ* AIR 1989 SC 1167; *ମେସର୍ସ ପଞ୍ଜାବ ବ୍ୟାପାରୀ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1990 SC 2300; *ମେସର୍ସ ଓସୱାଲ ଆଗ୍ରୋ ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ* AIR 1993 SC 2288, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ବିଧି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସନ୍ଦର୍ଭ :

AIR 1981 SC 1922	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ
AIR 1989 SC 644	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ
AIR 1991 SC 1028	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ
AIR 1992 SC 564	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ରେ
AIR 1993 SC 267	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ରେ
AIR 1979 SC 1049	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ରେ
AIR 1989 SC 1167	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ରେ
AIR 1990 SC 2300	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ରେ
AIR 1993 SC 2288	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ରେ
AIR 1967 SC 1910	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 13 ଉପରେ
AIR 1984 SC 1587	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 13 ଉପରେ
AIR 1988 SC 902	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଉପରେ
AIR 1974 SC 259	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ଉପରେ
AIR 1970 SC 898	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ରେ
AIR 1970 SC 470	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 17 ରେ
AIR 1982 SC 101	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 18 ଉପରେ
AIR 1964 SC 1006	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 18 ରେ
AIR 1986 SC 2086	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 ଉପରେ

AIR 1975 SC 1269	ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20 ରେ
AIR 1999 SC 1510	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଉପରେ
AIR 1984 SC 850	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 ଉପରେ
AIR 1975 SC 2271	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 23 ଉପରେ
(1983) 2 SCC 1	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 25 ଉପରେ
(1998) 8 SCC 685	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 25 ଉପରେ
(2003) 1 SCC 335	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 25 ଉପରେ
AIR 1999 SC 152	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 26 ଉପରେ
(2001) 6 SCC 292	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ଉପରେ
AIR 1974 SC 2077	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
AIR 1975 SC 2190	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
AIR 2000 SC 671	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
(2001) 6 SCC 637	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
AIR 2007 SC 1330	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
(2008) 1 SCC 210	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ
(2009) 1 SCC 168	ନିର୍ଭରଶୀଳ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ 28 ଉପରେ

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : 2009 ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7537-7541 ।

2006 ର ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 426, 1233, 2878, 3424 ଏବଂ 5637 ରେ କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 07.02.2008 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପି.ପି. ରାଓ, ଜନରଞ୍ଜନ ଦାସ, ଶ୍ୱେତକେତୁ ମିଶ୍ର, ପି.ପି. ନାୟକ ।

ଶିବ ଶଙ୍କର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଡ. ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନ]

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏଲ୍.ଏନ୍. ରାଓ, ରାଧା ଶ୍ୟାମ ଜେନା, ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର, ଅରୁଣବ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଦୀପ୍ତକୀର୍ତି ବର୍ମା, ମିଲିନ୍ଦ କୁମାର ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଡ. ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

1. ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତା 7.2.2008 ରିଖରେ 2006 ର ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 426, 1233, 2878, 3424 ଏବଂ 5637 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡିକୁ ପସନ୍ଦ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ଏହା ପରେ 'ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ' କୁହାଯାଏ) ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରି ସମସ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି, ତେବେ, ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (ଜେନେରାଲ୍) (ଏହା ପରେ 'ଏସ୍ଆଇ(g)' କୁହାଯାଏ) ଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ମାମଲାର ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଏସ୍.ଆଇ. (g) କୁ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ (ଷ୍ଟେନୋ) (ଏହା ପରେ ଏସ୍.ଆଇ. (St) କୁହାଯାଏ) ଙ୍କ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ରଖାଯାଇଛି, ତେବେ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯଦି ସେମାନେ ନିଜ କନିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତିର ବିଚାର ସମୟରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରନ୍ତି । ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ରିଟ୍ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ପରିସର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ର ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି ।

3. ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ଆଣୁଥିବା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ ଏହି ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚଟି ଆବେଦନରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାଂଶ ଆବେଦନକାରୀ/ଉତ୍ତରଦାତା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ 1972-73 ପରେ ଏସ.ଏଲ. (g) ଏବଂ ଏସ.ଏଲ. (St) ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଉଭୟ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । ଏସ୍.ଆଇ. (St) ପଦବୀ ପାଇଁ ଷ୍ଟେନୋଗ୍ରାଫି ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଚୟନ ପରେ, ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଲିମ ସଫଳତାର ସହ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ସେମାନେ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ହୋଇପାରିବେ ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆଗକୁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଏସ୍.ଆଇ. (g) ମାନଙ୍କ ଚୟନ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ତାଲିମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତାଲିମ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ 2 ବର୍ଷ ପାଇଁ ପରିବୀକ୍ଷାରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅଧିକାଂଶ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷକ, ପୋଲିସ ଉପ ଅଧୀକ୍ଷକ ଏବଂ ପୋଲିସ ଅଧୀକ୍ଷକ ଭାବରେ

ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସର ବୟସରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଅବସର ନେଇଥିଲେ । 1979 ରେ ଏବଂ 1992 ରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି କରିବା ବିଷୟରେ ଦାବି ଏବଂ ପ୍ରତି-ଦାବି ରହିଛି । ତଥାପି, ଏହା ନିର୍ବିବାଦିତ ହୋଇ ରହିଛି ଯେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ, 1997 ରେ ଏବଂ ପୁଣି 1999 ରେ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 1968 ମସିହାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଏସ୍.ଆଇ. (ପ୍ର) ପରଶୁରାମ ସାହୁ, ଏସ୍.ଆଇ.(St) ଗୋଷ୍ଠୀର ଦୁଇ ଜଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ନିଜର ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ନିବେଦନପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇନଥିବାରୁ ଜୁନ୍ 1997 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ନୂଆରୂପ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ 5 ଉପରେ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ସେ ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 316/2000 - *ପରଶୁରାମ ସାହୁ ବନାମ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ, ଗୃହ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, ଦାଖଲ କରି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ। ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା 27.4.2005 ରିଖ (ଅନୁଲଗ୍ନକ-P/4) ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଗୃହ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ତା 3.2.1987 ରିଖର ଚିଠିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଶ୍ରୀ ପରଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ନିବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅନୁସାରେ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ସାଧାରଣ ବିଭାଗରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ ଏସ୍.ଆଇ. (St)ଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ । ପରଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲାର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 23/2000 - *ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ* ମାମଲାଟି ତା 8.12.2005 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 1993 ମସିହାରେ ଏସ୍.ଆଇ. (ପ୍ର) ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 203/2001 *ସୁଶାନ୍ତ କୁମାର ବିଶ୍ୱାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସମାନ ରହିଥିଲା, କାରଣ ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ମଧ୍ୟ ପରଶୁରାମ ସାହୁ ଏବଂ ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କ ମାମଲାରେ ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଏସ୍.ଆଇ. (St)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓ.ଏ ସଂଖ୍ୟା 203/2001 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 624/2006 ଏବଂ ଓ.ଏ ସଂଖ୍ୟା 23/2000 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନ୍ୟ ଚାରିଟି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଠାରେ ଏକ ସାମୁହିକ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

4. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ପି.ପି. ରାଓ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ/ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୃହ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ତା 3.2.1987 ରିଖର ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତା 14.2.1990 ରିଖର ଲିଖିତ ଚିଠି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିଭାଗର ମତାମତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଉକ୍ତ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବାର ସାଧାରଣ ନୀତି ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଅବଧି ଗଣନା କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ନିରନ୍ତର ଅବଧି/ସେବାର ଅବଧି ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ । ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିବା ଦୀର୍ଘ ଦିନର ଅଭ୍ୟାସ ଯେ, ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଠାରୁ ବରିଷ୍ଠ ପାହ୍ୟା ପାଇବେ, ଏତେ ବିଳମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏଥିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଭାଗ, ଯଥା, ତାଲିମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ର ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କାହା ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତତା ହାସଲ କରିଛି ଏବଂ ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବରିଷ୍ଠତା ଆଧାରରେ ଯୋଗ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରଦ୍ଦ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଦେଇ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଦୁଇଟି ମୂଳ ଆବେଦନ ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ରାୟ ପରଶୁରାମ ସାହୁ (ଉପରୋକ୍ତ) ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି, ଯାହାକୁ ଏତେ ବିଳମ୍ବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା । ତେଣୁ, ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମତି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ।

5. ଅପରପକ୍ଷରେ, ଏସ୍.ଆଇ. (St) ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏଲ୍.ଏନ୍. ରାଓ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ବୈଧାନିକ ନିୟମାବଳୀକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ବିଶେଷ କରି ଓଡ଼ିଶା ପୋଲିସ୍ ମାନୁଆଲ୍ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 650 (ଯାହାକୁ ଏହା ପରେ 'ନିୟମ' କୁହାଯାଏ) ଯାହା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ନିରୀକ୍ଷକ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ନିୟମ 650 (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହା ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ଅତିକମରେ 10 ବର୍ଷ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ନିୟମାବଳୀର ସଂଲଗ୍ନ 42 ସହିତ ପଢାଯାଇଥିବା ନିୟମ 643 ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ନିଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଏସ୍.ଆଇ. (St) ର କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ୱଭାବ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ । ଏସ୍.ଆଇ. (St) ମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସଚିବାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି; ଏସ୍.ଆଇ. (St) ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ପରେ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଭାବେ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତତା ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ତେଣୁ, ଏହାକୁ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ବ ନିଯୁକ୍ତିର ଧାରାବାହିକତା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏସ୍.ଆଇ. (ମାନେ) ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବା ଅବଧିକୁ କେବଳ ଏକ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ମିଳିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

6. ରାଜ୍ୟ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ରାଧେ ଶ୍ୟାମ ଜେନା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଠାରୁ ବରିଷ୍ଠ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରୁ ମତାମତ ପାଇବା ପରେ ଏଭଳି ଅଭ୍ୟାସକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାହା ବିଚାରକୁ ନେଇଛନ୍ତି ତାହା କେବଳ ସରକାରୀ ବିଭାଗର ମତାମତ ଥିଲା, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନୁହେଁ । ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

7. ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିଛୁ ଏବଂ ନଥିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ । ଏଠାରେ ଜଡିତ ମୌଳିକ ରାୟ ହେଉଛି, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏବଂ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇପାରେ ଯେ ଉକ୍ତ ରାୟକୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଚୂଡ଼ାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ସେହି ରାୟ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବର ସଠିକତା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡିଛି, କାରଣ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ରାୟ କେବଳ ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ସ୍ୱୀକୃତ ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଜଣେ ଏସ୍.ଆଇ. (g), ପର୍ଶୁରାମ ସାହୁ 1964 ମସିହାରେ ପୋଲିସ୍ ସେବାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେ 1986ରେ ନିରୀକ୍ଷକ ପାହ୍ୟାକୁ ଏବଂ 1994ରେ ଡି.ଏସ୍.ପି. ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ଓ.ଏ. ରେ, ସେ କେବଳ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଶ୍ରୀ ବିଜୟ ବ୍ରତ କୁଣ୍ଡୁ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ପରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମୋହାନ୍ତିଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି 2000 ମସିହାରେ ପୁଲିସ ଅଧୀକ୍ଷକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଘରୋଇ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଯଥାକ୍ରମେ ତା 25.1.1966 ରିଖ ଏବଂ ତା 23.2.1966 ରିଖରେ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇନଥିଲେ କିମ୍ବା ମାମଲାକୁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏସ.ଆଇ. ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେମାନଙ୍କ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବା ସମୟରେ ଏସ୍.ଆଇ. (St)କୁ ଏସ୍.ଆଇ. (g) ଉପରେ ରଖିବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟରେ ଚାଲିଥିବା ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଅଭ୍ୟାସରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ କି, ସେ ନେଇ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ ଏବଂ ଏପରି ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ କି, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ନିରୀକ୍ଷକ, ଡି.ଏସ୍.ପି. କିମ୍ବା ପୋଲିସ ଅଧୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତିକୁ କେବେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

8. ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଗର ପ୍ରଶ୍ନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ତଥ୍ୟମୂଳକ ଛାଞ୍ଚକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ବିଚାର କରାଯାଇଛି । *କେ.ପି. ଭାର୍ଗେସ ବନାମ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ, ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* AIR 1981 SC 1922ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ନିୟମ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ କାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ସମକାଳୀନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ପାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟାନକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏକ ବିଧାନର

ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ଏକ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନିୟମ ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ତଥାପି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସତର୍କତାର ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ିଲେ ଯେ ଏପରି ଏକ ନିୟମ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ରାସ୍ତା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଠାରେ ବିଧାନର ଭାଷା ସରଳ ଏବଂ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ।

ସେହିଭଳି, *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବମ୍ବେ-I ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମେସର୍ସ ପାର୍ଲେ ଏକ୍ସପୋର୍ଟ (P) ଲିମିଟେଡ୍,* AIR 1989 SC 644, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରବଧାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡିକ ଆଇନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ ଯେପରି ବୁଝାଯାଇଛି ସେପରି ଭାବରେ ବୁଝିବା ଉଚିତ୍ । *ଭାରତୀୟ ଧାତୁ ଏବଂ ଲୌହ ମିଶ୍ରଧାତୁ ଲିମିଟେଡ, କଟକ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର,* AIR 1991 SC 1028 ମାମଲାରେ, ସେହି ସମାନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ନିୟମ ପ୍ରୟୋଗ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଶାସନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏକ ବୈଧାନିକ ସାଧନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ।

9. *ଏନ୍. ସୁରେଶ ନାଥନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR 1992 SC 564; ଏବଂ *ଏମ୍.ବି. ଯୋଶୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସତୀଶ କୁମାର ପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1993 SC 267 ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗରେ ପ୍ରଚଳିତ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁରୂପ ସଂରଚନାକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯିବ ।

10. *ଦେଶବନ୍ଧୁ ଗୁପ୍ତା ଏବଂ କୋ. ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ଷ୍ଟକ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଆସୋସିଏସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍.* AIR 1979 SC 1049; ଏବଂ *ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମୋହି ଟ୍ରେଡର୍ସ,* AIR 1989 SC 1167 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମକାଳୀନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ନୀତି, ଅର୍ଥାତ୍. ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇପାରେ ଯଦିଓ ଏହା ସର୍ବଦା ସଂରଚନା ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ହେବ ନାହିଁ । ପ୍ରଶାସନିକ ସଂରଚନା, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଧିନିୟମ/ନିୟମାବଳୀ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଦାୟୀତ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରଶାସନିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସାମୟିକ ନିର୍ମାଣ ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ଓଲଟାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଭୁଲ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏପରି ଏକ ସଂରଚନା ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟବହାରିକ ସଂରଚନା ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା, ଯଦିଓ ଏହା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ନୁହେଁ, ତଥାପି ଏହାର ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ସମର୍ଥ । ତେବେ, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣରୁ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରେ ।

11. ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଯଦିଓ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ, ତଥାପି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ମୂଳକ ଭାବରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ତେବେ, ଆଧୁନିକ ବିଧାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସନ୍ଦେହ

କରାଯାଇଛି (*ମେସର୍ସ ପଞ୍ଜାବ ଟ୍ରେଡର୍ସ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1990 SC 2300 ଏବଂ *ମେସର୍ସ ଓସୱାଲ୍ ଏଗ୍ରୋ ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ* AIR 1993 SC 2288 ଦେଖନ୍ତୁ) ।

12. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଜଣେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିପାରେ ଯେ ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ନିୟମ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବାର ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ ତେବେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ଯେଉଁମାନେ ବିଧାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧାନର ଭୁଲ ସଂରଚନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଧ୍ୟ ହୋଇନପାରନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ, ଏହି ତଥ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଜେନା ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ତଥା ଗୃହ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ମତାମତ ପାଇବା ପରେ ଏହି ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । କୌଣସି ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ମତବାଦକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ।

13. ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏବଂ ଗୃହ ବିଭାଗର ମତାମତକୁ ବୈଧାନିକ ନିୟମ/କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ରାୟ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । *ସନ୍ଥ ରାମ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ* AIR 1967 SC 1910 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବୈଧାନିକ ନିୟମକୁ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ "ଯଦି ନିୟମ ନୀରବ ଥାଏ", ତେବେ ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିପାରିବେ । *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏଚ୍.ଆର୍. ପାଟଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1984 SC 1587 ମାମଲାରେ ସମାନ ମତ ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୋଇଛି । ତେବେ, ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କେବଳ ମତାମତକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

14. ଜଣେ ଏହା ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯେ ବରିଷ୍ଠତା ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଦୁଇଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଧାରଣା । ଏହି ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି, *ଆର୍. ପ୍ରଭା ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1988 SC 902 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: -

ଶିବ ଶଙ୍କର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଡ. ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନ]

"15. ନିୟମ ପ୍ରଣୟନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉଚ୍ଚ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ । ଯେତେବେଳେ ସେବା ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଏକ ଯୋଗ୍ୟତା ସର୍ତ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ବରିଷ୍ଠ ଥିବା ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗ୍ୟତାର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁପାଳନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେ କେବଳ ତାଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିବେଚିତ ହେବାକୁ ହକଦାର .... ଯେତେବେଳେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ୟାଡରରେ ଏକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୁଏ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବିବେଚିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ୟାଡରରେ ବରିଷ୍ଠତା, ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଏକ ଉଚ୍ଚ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କରେ ନାହିଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିନାହାନ୍ତି । ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିବେଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ପଦବୀ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ବରିଷ୍ଠତା କେବଳ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ । ବରିଷ୍ଠତା ଯୋଗ୍ୟତାର ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉଚ୍ଚତର ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯେତେବେଳେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ୟାଡରରେ ସେବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ବୈଧ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଏହିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ସେହି ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଏ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି କୌଣସି ଆଇନ ନାହିଁ ଯାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଯେ ସେବାରେ ଥିବା ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ବରିଷ୍ଠତା କେବଳ ଅଭିଜ୍ଞତାଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ନୁହେଁ ।"

15. ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦୁଇଟି ବିଭାଗର ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ବାସ୍ତବରେ, ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କେବେ ଜାରି କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିଭାଗର ମତାମତ ହୋଇଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

16. ବିଳମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଦୀର୍ଘ ଦିନର ବରିଷ୍ଠତାକୁ ନେଇ ବିବାଦୀୟ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଉ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇନଥିବା ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ନୁହେଁ । *ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶଙ୍କର ଦେଓଧର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1974 SC 259 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ପଦୋନ୍ନତି ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ

ହେବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ପାଇଁ କୌଣସି ଦାବି ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ଏହା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା, ପାହ୍ୟା ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ବାଧା ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ ଯାହା ଅନ୍ତରୀଣ ଅବଧିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଜିତ ହୋଇଛି । ଅଭିଯୋଗର କାରଣ ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ ଏକ ପକ୍ଷ ତୁରନ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବ ଉଚିତ୍ । ଉକ୍ତ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ, ବିଶେଷ କରି *ତିଲୋକଚାନ୍ଦ ମୋତିଚାନ୍ଦ ବନାମ ଏଚ୍.ବି. ମୁନ୍ସି,* AIR 1970 SC 898 ରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ନୀତି ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗଫଲତି କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ମିଳିଛି, ତାହାକୁ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନ ଥିଲେ ତାହାକୁ ବାଧା ଦେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି: -

> "ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଦାବି କରୁଥିବା ଏକ ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବା ଉଚିତ । ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

17. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ *ଆର୍.ଏନ୍. ବୋଷ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1970 SC 470 ମାମଲାରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି :-

> "ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ମିଳିଛି, ସେଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ଯେ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ପରାଜିତ ହେବ ନାହିଁ ।"

18. *ଆର୍.ଏସ୍. ମକାଶୀ ବନାମ ଆଇ.ଏମ୍. ମେନନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1982 SC 101 ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ସୀମାବଦ୍ଧତା, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତିର ସମସ୍ତ ଦିଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । *ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାଇଲାଲ୍ ଭାଇ ଇତ୍ୟାଦି,* AIR 1964 SC 1006 ମାମଲାରେ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବାଧିକ ସମୟ ସୀମା ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିକାର ଆଗତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତାହାକୁ ସାଧାରଣତଃ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମାନକ ଭାବରେ ନିଆଯାଇପାରେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିକାର ମାଗିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ ପରିମିତ କରାଯାଇପାରିବ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି : -

> "ଆମକୁ ଆଇନ ଏବଂ ସମାନତା, ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବିବେକର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ମିଳିଛି, ସେଥିରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବିବା ଉଚିତ ଯେ ତାଙ୍କର ବହୁ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି କିଛି ବର୍ଷ ବିତିବା ପରେ ବାତିଲ କରାଯିବ ନାହିଁ ....196 ର ସରକାରୀ ସଂକଳ୍ପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବରିଷ୍ଠତା ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବାରେ ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କୌଣସି ବୈଧ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦାଖଲ କରିନାହାଁନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲୁ ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2, 1968 ର ସରକାରୀ ସଂକଳ୍ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବରିଷ୍ଠତା ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସରକାରୀ ସଂକଳ୍ପକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ସହିତ ଜଡିତ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ ।" (ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

19. ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *କେ.ଆର. ମୁଦଗଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆର.ପି. ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1986 SC 2086 ମାମଲାରେ ପୁନର୍ବାର ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି: -

> "ସାଧାରଣ ଭାବେ କୌଣସି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର *ଅତି କମରେ 3 ରୁ 4 ବର୍ଷ ପରେ ତାଙ୍କ ପଦବୀ ସହିତ ଜଡିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏବଂ କୌଣସି ଅସୁରକ୍ଷିତତା ବିନା ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍* ...... ସନ୍ତୋଷଜନକ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଭଳି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଅନିଶ୍ଚିତତାର ଭାବନା ରହିବ ନାହିଁ । *ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବରିଷ୍ଠତା ଦ୍ୱାରା ଦୁଃଖିତ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ଯଥାଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବା ଉଚିତ୍*, ନଚେତ୍ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମନରେ ଅସୁରକ୍ଷାର ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରଶାସନିକ ଜଟିଳତା ଏବଂ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ହେବ ...... ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ।" (ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

20. ଏହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ମାଲକମ ଲରେନ୍ସ ସେସିଲ୍ ଡି'ସୁଜା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1975 SC 1269 ମାମଲାରେ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା : -

"ଯଦିଓ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭୁଲ ପାଇଁ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେବାର ସୁରକ୍ଷାକୁ ଏକ ଢାଲ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଜନସେବାରେ ସନ୍ତୋଷ ଏବଂ ଦକ୍ଷତାର ଏକ ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ସୁରକ୍ଷାର ଭାବନା । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହାର ସମସ୍ତ ବିବିଧ ଦିଗରୁ ଏପରି ସୁରକ୍ଷାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା କଷ୍ଟକର, ଅତି କମରେ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ଥରେ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ଜଣଙ୍କର ସ୍ଥିତି ସମାଧାନ ହେବା ପରେ ଏପରି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଯଦି ଜଣେ ପକ୍ଷ ନିଜେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କରି ଚୁପ୍ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରେ । ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ ବରିଷ୍ଠତା ଭଳି ପୁରୁଣା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସନିକ ଜଟିଳତା ଏବଂ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ । ତେଣୁ, ସେବାର ସୁଗମତା ଏବଂ ଦକ୍ଷତାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ କିଛି ସମୟ ପରେ ଏହିପରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଧିରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।" (ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

21. *ବି.ଏସ୍. ବାଜୱା ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1999 SC 1510, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ସମାନ ମତକୁ ପୁନର୍ବାର ଦୋହରାଇଥିଲେ: -

> "ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ସେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ଏହିପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବରିଷ୍ଠତାର ପ୍ରଶ୍ନ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ସ୍ଥିତିକୁ ଗୋଳମାଳ କରିଥାଏ ଯାହା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ । ଏଭଳି ଅଭିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ମନା କରିବା ଏବଂ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା । (ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

22. *ଦୟାରାମ ଆସାନନ୍ଦ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR 1984 SC 850, ସମାନ ମତକୁ ଦୋହରାଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ପଚରାଉଚରା କରିବାରେ ୫-୭ ବର୍ଷର ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ସନ୍ତୋଷଜନକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଅନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବରିଷ୍ଠତା ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତିର ବୈଧତା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

23. *ପି.ଏସ୍. ସଦାଶିବସ୍ୱାମୀ ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ* AIR 1975 SC 2271 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ପଦୋନ୍ନତିକୁ ଆପତ୍ତି କରି 14 ବର୍ଷ ପରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି ସହାୟତା ପାଇଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପୁରୁଣା ଦାବି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି: -

ଶିବ ଶଙ୍କର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଡ. ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନ]

"ଜଣେ କନିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଉପର ସ୍ତରକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେବାର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅତି କମରେ 6 ମାସ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଏହିପରି ପଦୋନ୍ନତିର ସର୍ବାଧିକ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

24. ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର କୌଣସି ସୀମା ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ମାମଲା କଦାପି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେଉଁଠାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପରେ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସହାୟତା ପାଇଁ ତ୍ୱରିତ ଭାବରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହନ୍ତି ଏବଂ ଏପରି ହେବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ତା 'ପରେ ପୁରୁଣା ଦାବି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସମାଧାନ ହୋଇଥିବା ମାମଲାକୁ ଗୋଳମାଳ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ଅସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ମନା କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତାର ପ୍ରୟୋଗ ଏକ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହେବ ।

25. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଦାମା ଦେବୀ ବନାମ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (1983) 2 SCC 1; *ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାଜ ବାହାଦୁର ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* (1998) 8 SCC 685; ଏବଂ *ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ଗ୍ଲାସ୍ ଶିଳ୍ପ ବନାମ ଯଶୱନ୍ତ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2003) 1 SCC 335 ମାମଲାରେ ସମାନ ମତକୁ ଦୋହରାଇଛନ୍ତି ।

26. *ଦିନକର ଆନ୍ନା ପାଟିଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ,* AIR 1999 SC 152 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବରିଷ୍ଠତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ସର୍ବଦା ମାରାତ୍ମକ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ପକ୍ଷ ବିଳମ୍ବ ବିଷୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି, ତେବେ ମାମଲାର ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ ।

27. *କେ.ଏ. ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2001) 6 SCC 292 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ କୌଣସି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତି ଅନିୟମିତ ଥିବା ଆଧାରରେ, ଦିଆଯାଇଥିବା ବରିଷ୍ଠତାକୁ ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ , ଯଦିଓ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ।

28. ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ନିରପେକ୍ଷବାଦୀଙ୍କୁ ବିବାଦ ଉଠାଇବାକୁ କିମ୍ବା ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପରେ ଆଦେଶର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କୌଣସି ପକ୍ଷ ସହାୟତା ଦାବି କରିବାକୁ ଅଧିକାର ଭାବରେ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ସହାୟତା ମନା କରିବାର ଏକ ଆଧାର ହେଉଛି ଯେ

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ପାଇଁ ଦୋଷୀ । ସାର୍ବଜନିକ ଆଇନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁରୁଣା ଦାବିଗୁଡିକର ଉଠାଇବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ ନାହିଁ ଯେଉଁଠାରେ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ଅଧିକାର ଅନ୍ତରୀଣର ସମୟରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଏ । (*ଆଫ୍ଲାଟୁନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଉପ ରାଜ୍ୟପାଳ, ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* AIR. 1974 SC 2077; *ମହୀଶୂର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭି.କେ. କଙ୍ଗନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR 1975 SC 2190; *ପୌର ପରିଷଦ, ଅହମ୍ମଦନଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଶାହ ହାଇଦର୍ ବେଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR 2000 SC 671; *ଇନ୍ଦର ଜିତ ଗୁପ୍ତା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2001) 6 SCC 637; *ଶିବ ଦାସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR 2007 SC 1330; *ଆଞ୍ଚଳିକ ପ୍ରବନ୍ଧକ, ଏ.ପି. ଏସଅରଟିସି ବନାମ. ଏନ. ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2008) 1 SCC 210; ଏବଂ *ସହର ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ ବନାମ ଦୋସୁ ଆର୍ଦେଶିର ଭିୱାଣ୍ଡିୱାଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2009) 1 SCC 168) ।

29. ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯେଉଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉଠିଛି ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଥରେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଲେ, ଏହାର କୌଣସି ଆପତ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କେ.ଆର. ମୁଦଗଲ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା 3ରୁ 4 ବର୍ଷ ଧରି ଆପତ୍ତିହୀନ ହୋଇ ରହିଛି, ସେଥିରେ କୌଣସି ବାଧା ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ବରିଷ୍ଠତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ 3ରୁ 4 ବର୍ଷ ହେଉଛି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ଏବଂ ଯଦି କେହି ଏହି ଅବଧି ପରେ ବରିଷ୍ଠତାର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉଠାନ୍ତି, ତେବେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରି ତାଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟିକ ମଞ୍ଚର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବାର ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

30. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ପରଶୁରାମ ସାହୁ (ଉପରୋକ୍ତ) ଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଖାରଜ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା, କାରଣ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ସମୟ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବା ପରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷମାନେ ତିନୋଟି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବା ପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ଘରୋଇ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହି ମାମଲା ଲଢ଼ିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିନାହାଁନ୍ତି କାରଣ ଉଭୟ ଠିକ୍ ଅବସର ବୟସରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ପରେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ଉକ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ କେହି ଆପତ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତତା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛି କିନ୍ତୁ ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରାୟ ହୋଇ ରହିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଉକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ପର୍ଶୁରାମ ସାହୁ କେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇପାରିବେ କି ନାହିଁ ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ନଥିରେ କିଛି ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଓ.ଏ. ରେ ପର୍ଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲା ଭଳି ସମାନ ତଥ୍ୟ ରହିଛି । ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିଜେ ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 1992 ରେ ମିଳିତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ 8 ରୁ 9 ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯାଇଥିଲା । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟ ତା 4.1.1973

ରିଖରେ ଏସ୍.ଆଇ. (ପ୍ର) ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ତା 12.3.1991 ରିଖରୁ ନିରୀକ୍ଷକ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆମର ବିବେଚନଶୀଳ ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିନାହାଁନ୍ତି, ତଥାପି, ଏହା କାରଣର ମୂଳକୁ ଯାଇଥାଏ । ଏପରି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେବାରେ ବିଳମ୍ବ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

31. ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି ଯେ 1979 ମସିହାରେ ଏକ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, 1992 ମସିହାରେ ଆଉ ଏକ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 1996 ରେ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆପତ୍ତିକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଜୁନ୍ 1997 ରେ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 1999 ରେ ପୁଣି ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଉକ୍ତ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଜାରି ହେବାକୁ ନେଇ ବିବାଦ ରହିଥିଲା, ତଥାପି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ରାୟରେ 1979ର ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଇଛନ୍ତି । ଜୁନ୍ 1997 ରେ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକାର ପ୍ରସାରଣକୁ ବିବାଦୀୟ/ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହାର ସରଳ କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ପର୍ଶୁରାମ ସାହୁଙ୍କ ମାମଲାରେ କେବଳ ଏହି ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ଆପତ୍ତି ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ଓଏ ସଂଖ୍ୟା 203/2001ରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1993 ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦାବି କରିଛନ୍ତି । ଜୁନ୍ 1997 ରେ ପ୍ରସାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକାରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ତେବେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହାକୁ କିପରି ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ 1999 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପଦକ୍ରମ ତାଲିକାକୁ 2001 ରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ପୁନରାବୃତ୍ତି ମୂଲ୍ୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାକୁ ଏହାର ଜାରି ହେବାର 3 ରୁ 4 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ହୁଏ, ତେବେ ଆମେ ବୁଝିବାରେ ବିଫଳ ହେଉଛୁ ଯେ ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 203/2001 କୁ ମଧ୍ୟ ମାମଲାର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ନଯାଇ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ କାହିଁକି ଖାରଜ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

32. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଥିଲା ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ. (ପ୍ର) ର ମିଳିତ ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବରିଷ୍ଠତାର ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ । ତେବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇନଥିଲେ, ବରଂ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମିଳିତ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

33. ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କ ମାମଲାରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ମୂଳ ଆବେଦନ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଆଧାରରେ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଆମେ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ । ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍.ଆଇ. (St) ଏବଂ ଏସ୍.ଆଇ. (p) ର ପଦକ୍ରମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାତିଲ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଆଦେଶର ଏହି ଅଂଶକୁ କେହି ଆପତ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ଆଦେଶର ଏହି ଅଂଶ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଛି, ତେଣୁ, ଆଦେଶର ଉକ୍ତ ଅଂଶ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1233/06, 2878/06, 3424/06 ଏବଂ 5637/06 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେହି ଅନୁସାରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ।

34. ଯେତେଦୂର ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 426/06ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ଯାହା ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 203/2001 ରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଆସିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାଟି ଅନ୍ୟ ଜଡିତ ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 426/06 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ କେବଳ ଆଦେଶର ଶେଷ ଭାଗଟିକୁ ବାତିଲ କରୁଛୁ, ଯଥା, "ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡେ ଯେ ଜଣେ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ତାଙ୍କଠାରୁ ନିମ୍ନତମ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର କରାଯାଇନଥିଲା, ତେବେ ତାଙ୍କ କନିଷ୍ଠଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତିର ତାରିଖ ଠାରୁ ତାଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତିର ବିଚାର କରାଯିବ, ଯଦି ସେ ତାଙ୍କ କନିଷ୍ଠଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ସମୟରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରିଥିଲେ ।" ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ରେ ଥିବା ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଛି, ତେଣୁ, କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ସେହି ମାମଲାରେ ଜଡିତ ତଥ୍ୟ ସମେତ ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ଆଇନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତୁ ।

35. ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଗଲା । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଏଚ.କେ.କେ.ଟି. ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଗଲା ।

ଶିବ ଶଙ୍କର ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଡ. ବି.ଏସ୍. ଚୌହାନ]

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।